

SZABÓ IMRE ÜNNEPI KÖTET

Handwritten signature

ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS

FORVM Acta Juridica et Politica

XI. évfolyam
3. szám

ÜNNEPI KÖTET

DR. SZABÓ IMRE
EGYETEMI TANÁR

70. SZÜLETÉSNAPJÁRA

SZEGED
2021

Redigunt

TAMÁS ANTAL, ZSUZSANNA JUHÁSZ, KRISZTINA RÚZS MOLNÁR, ZSOLT SZOMORA, NORBERT VARGA

Collegium scientiae actorum:

ATTILA BADÓ, MÁRTA DEZSŐ, ZSUZSANNA FEJES, KLÁRA GELLÉN,
ATTILA HARMATHY, JÓZSEF LICHTENSTEIN, BARNA MEZEY,
LÁSZLÓ NÁNÁSI, GÁBOR ROKOLYA, ARNDT SINN, BÉLA SZABÓ,
ISTVÁN SZABÓ, GERHARD THÜR

Editors:

CSABA FARKAS, MÁRTA GÖRÖG, ANDREA HEGEDŰS, ZSÓFIA KAPRINAY,
ZITA PÁKOZDI, IMRE VARGA

Redigit

MÁRIA HOMOKI-NAGY

Nota

FORVM Szeged

Szerkesztőbizottság:

ANTAL TAMÁS, JUHÁSZ ZSUZSANNA, RÚZS MOLNÁR KRISZTINA,
SZOMORA ZSOLT, VARGA NORBERT

A folyóirat tudományos testülete:

BADÓ ATTILA, DEZSŐ MÁRTA, FEJES ZSUZSANNA, GELLÉN KLÁRA,
HARMATHY ATTILA, LICHTENSTEIN JÓZSEF, MEZEY BARNA,
NÁNÁSI LÁSZLÓ, ROKOLYA GÁBOR, SINN ARNDT, SZABÓ BÉLA,
SZABÓ ISTVÁN, THÜR GERHARD

Szerkesztők:

FARKAS CSABA, GÖRÖG MÁRTA, HEGEDŰS ANDREA, KAPRINAY ZSÓFIA,
PÁKOZDI ZITA, VARGA IMRE

Főszerkesztő

HOMOKI-NAGY MÁRIA

Műszaki szerkesztő

MARVANEK JUDIT

Kiadja

GÖRÖG MÁRTA

dékán

Kiadványunk rövidítése

FORVM Szeged

ISSN 0324-6523 Acta Universitatis Szegediensis

ISSN 2063-2525 FORVM Acta Juridica et Politica

*Jelen kötetben megjelent tanulmányok az egyes szerzők szellemi alkotó tevékenységének eredményei,
az azokban megfogalmazott gondolatok, tudományos vélemények a szerzők saját álláspontját tükrözik.*

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ.....	11
BAKOS-KOVÁCS KITTI A magánjogról – történetiségében és a modern jogfejlődés tükrében.....	13
BALOGH ELEMÉR A középkori kánoni per.....	25
BARTA JUDIT A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított per és a szakvéleményekkel kapcsolatos gyakorlati kérdések.....	31
BERKI GABRIELLA Mi fán terem a telemedicina? – a távorvoslás fogalma és kialakulása.....	39
BLUTMAN LÁSZLÓ Az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének elutasítása: az igényérvényesítés lehetőségei.....	47
BOBIVOS PÁL A földre vonatkozó vételi jog a közjog fogságában.....	55
BOÓCZ ÁDÁM A Kkt. és a Bt. régi – új öröksége. Észrevételek az egyszemélyessé váló kkt-k és bt-k ipso iure megszűnésének szabályaihoz.....	63
DÚL JÁNOS Törédek a vagyonkezelői jog szabályozásának változásaiból.....	71
FANTOLY ZSANETT A hatékony védelemhez való jog az Amerikai Egyesült Államok büntető igazságszolgáltatásában.....	79
FARKAS CSABA Gondolatok a saját üzletrésről.....	87
FARKAS CSAMANGÓ ÉRIKA Gondolatok az idegenhonos és inváziós halfajok terjedésének kezeléséről természetjogi aspektusból.....	93

GÁL ANDOR – SZOMORA ZSOLT A drónnal történő megfigyelés kriminalizálása mint a büntetőjogi magánszféravédelem kiterjesztése.....	101
GOMBOS KATALIN A többrétegű szabályok és a koherencia-elv érvényesülése határon átnyúló eljárások során.....	109
GÖRÖG MÁRTA A Bécsi Vételi Egyezmény 39. Cikkében foglalt „észszerű idő” megítélése a nemzetközi jogalkalmazási gyakorlatban.....	115
GYÉMÁNT RICHÁRD A Holland Kelet-indiai Társaság vázlatos gazdaságtörténete (1602–1799).....	121
HAJDÚ JÓZSEF A transznacionális munkavégzés szabályozásának lehetősége a BRI rendszerében, különös tekintettel a GATS Egyezmény 4. módoszatára.....	131
HARKAI ISTVÁN – MEZEI PÉTER Szerzői jogi flexibilitások végfelhasználó szerződések fényében.....	137
HARMATHY ATTILA A polgári jog szemléleti kérdéseiről történelmi alapon.....	147
HARSÁGI VIKTÓRIA Gondolattörédek a társult perek új rendszeréhez.....	155
HORVÁTH E. ÍRISZ A kis értékű követelések európai eljárásának története.....	161
JAKAB ÉVA Róma és a tartományok: Igazságszolgáltatás és politika.....	169
JUHÁSZ ZSUZSANNA Telemedicina és büntetés-végrehajtás.....	177
KAPRINAY ZSÓFIA Gyakorlatban felmerülő újabb probléma termőföldek adásvételével összefüggésben.....	183
KARSAI KRISZTINA A mesterséges intelligencia szabályozásának európai tervezete, avagy algoritmusok térnyerésének előjelei a (büntető) igazságszolgáltatásban.....	189
KATONA TAMÁS – KATONÁNÉ PEHR ERIKA Az örökbefogadás társadalmpolitikai és jogi összefüggései.....	197

LÁSZLÓ KECSKÉS Some Ethical Problems of Arbitration.....	211
KISFALUDI ANDRÁS Érvénytelenségi kifogás az engedménnyessel szemben.....	219
KISS BARNABÁS Csak a változás állandó – A különleges jogrend alkotmányi-alaptörvényi szabályozásának alakulása Magyarországon.....	227
KÖBLÖS ADÉL Mikor szükséges tárgyalást tartani polgári ügyekben?.....	237
LÖFFLER TIBOR Miről „szól” a népszavazás?.....	243
LUKÁCS ADRIENN Karantén office: az otthoni munkavégzés és magánélethez való jog a Covid19 pandémia idején.....	249
MÁRKI DÁVID Nyilvánosság az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogában.....	255
MEZEY BARNA Cella, kamra, zárka – Jogtörténeti töredékek a börtönrezsím szóhasználatához az 1843. évi börtönügyi javaslat kidolgozása során.....	263
MOLNÁR JUDIT A fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondás nem akadály a bírósági meghagyás kibocsátásának.....	271
NAGY ADRIENN Az I. Pp. Novella hatása a polgári perbeli bizonyítás szabályaira.....	279
NAGY CSONGOR ISTVÁN Kartellkár mint joghatósági ok.....	287
NOCHTA TIBOR Sérelemdíj és kártérítés a személyiségi jogok szerződésszegéssel történő megsértéséért.....	293
NYILAS ANNA A mesterséges intelligencia hatása a bírói döntéshozatalra.....	303
PAPP ZSUZSANNA Gondolatok a kifogások jelentőségéről egy polgári eljárásjogász szemszögéből.....	313

POZSONYI NORBERT	
A <i>vadimonium</i> alapvonalai a formuláris eljárásban.....	331
PRIBULA LÁSZLÓ	
A peres felek személyében bekövetkező változások gyakorlati problémái – a formális és az érdemi vizsgálat határán.....	339
RÉVÉSZ BÉLA	
Anomáliák a hálózati személyek nyilvántartása körül.....	349
RÚZS MOLNÁR KRISZTINA	
Mekkora a hasadék és hogyan lehet betölteni? – gondolatok a jogvitákról, az érdekvitákról és a hozzájuk kapcsolódó képzettségről.....	357
SÁNDOR ISTVÁN	
Az alapítvány egyes <i>common law</i> jogrendszerű országokban.....	363
SCHADL GYÖRGY	
Gondolatok a végrehajtási jogok harmonizálásáról.....	369
SIKET JUDIT	
Lehet-e „hintázni” a köz- és magánjogi jogviszonyok között?.....	377
SOÓS EDIT	
Az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC) az EU határrégióiban.....	385
SURI NOÉMI	
Gondolatok az ideiglenes számlázóelrendelő európai végzésről, a követelésbehajtás legújabb alternatív eszközéről.....	395
SZAKÁCS ILDIKÓ RÉKA	
Politikusok két kampány között – különös tekintettel a női szerepekre.....	401
SZAKÁLY ZSUZSA	
Az igazságügyi szakértő a magyar Alkotmánybíróság gyakorlatában.....	409
SZALAI PÉTER	
Tünődés az osztott perszerkezetről szerzett tapasztalatokról.....	417
SZIVÓS KRISTÓF	
A felek eljárástámogatási kötelezettsége a jogösszehasonlítás szemszögéből.....	427
TAKÁCS ALBERT	
Alkotmány és antropológia.....	433
TŐKEY BALÁZS	
Váratlan (?) fordulat a kollektív defamációs ügyek kúriai gyakorlatában.....	441

UDVARY SÁNDOR A mesterséges intelligencia, mint potenciális adatvédelmi jogsértő.....	451
VARGA IMRE Kollektív igényérvényesítési eljárások Hollandiában.....	457
VÉKÁS LAJOS Újabb mozaikok az elővásárlási jog gyakorlásával létrejövő szerződés kérdéseire.....	463
VISONTAI-SZABÓ KATALIN A gyermek kapcsolattartáshoz való jogának érvényesítése világhátrány idején.....	469
WOPERA ZSUZSA A dogmatika vagy a gyakorlat elsőbbsége?.....	477
<i>Köszöntők</i>	
CZIFRA JÁNOS <i>Professzor a barátom</i>	487
GÉCZI JÓZSEF ALAJOS <i>Szabó Imrét köszöntöm</i>	489
TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ <i>Szabó Imre köszöntése</i>	491
TABULA GRATULATORIA.....	493

NAGY CSONGOR ISTVÁN*

Kartellkár mint joghatósági ok

I. Bevezetés

Az elmúlt két évtizedben az európai és tagállami jogalkotók jelentős erőfeszítéseket tettek a versenyjog szabályok magánjogi érvényesítésének előmozdítása érdekében. Ugyan a kezdeti időszakban a versenyszabályok megsértése miatti kártérítési perek gyakorlati jelentősége kifejezetten korlátozott volt (ironikus módon, több tudományos közlemény született a témában mint ítélet), ez a helyzet a közelmúltban láthatóan megváltozott. A növekvő számú magánjogi jogérvényesítési ügy számos szabályozási és jogértelmezési kérdést felvetett és számos előzetes döntéshozatali eljárást eredményezett. Ennek a folyamatnak a jogalkotási oldalán szerepel az egységes és károsultbarát szabályokat bevezető 2014-es Magánjogi Jogérvényesítési Irányelv, amely jelentős előrelépést jelent a versenyjogi szabályok magánjogi érvényesítésének előmozdítása terén.¹ Jogalkalmazási oldalon az Európai Bíróság jogértelmezési kérdésről jogértelmezési kérdésre építette az európai rezsimit.² Ezt a folyamatot a nemzetközi magánjogi szabályok sem kerülhették el. A Róma II rendelet 6. cikke speciális szabályokat állapít meg ebben a tekintetben, az Európai Bíróság pedig a Brüsszel I rendelet joghatósági szabályait több ügyben is értelmezte

* egyetemi tanár, tanszékvezető, SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, Nemzetközi Magánjogi Tanszék

¹ 2014/104/EU irányelv a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról, HL L 349, 2014., 1. p. A Magánjogi Jogérvényesítési Irányelv átültetésével kapcsolatban, lásd RODGER, BARRY J. – SOUSA FERRO, MIGUEL – MARCOS, FRANCISCO (szerk.): *The EU Antitrust Damages Directive: Transposition in the Member States*. Oxford University Press, Oxford, 2018.

² C-453/99. sz., *Courage és Crehan* ügyben hozott ítélet, EU:C:2001:465; C-295/04-C-298/04. sz., *Vincenzo Manfredi kontra Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA, Antonio Cannito kontra Fondiaria Sai SpA, Nicolò Tricarico, Pasqualina Murgolo kontra Assitalia SpA* egyesített ügyekben hozott ítélet, EU:C:2011:389; C-199/11. sz., *Europese Gemeenschap kontra Otis NV, General Technic-Otis Sàrl, Kone Belgium NV, Kone Luxembourg Sàrl, Schindler NV, Schindler Sàrl, ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV, ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg Sàrl*, ügyben hozott ítélet, EU:C:2012:684; C-536/11. sz., *Bundeswettbewerbshörde kontra Donau Chemie AG és társai* ügyben hozott ítélet, EU:C:2013:366; C-557/12. sz., *Kone AG, Otis GmbH, Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH, Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH, ThyssenKrupp Aufzüge GmbH kontra ÖBB-Infrastruktur AG* ügyben hozott ítélet, EU:C:2014:1317; C-673/17. sz., *Cogeco Communications kontra Sport TV Portugal, Controlinveste-SGPS & NOS-SGPS* ügyben hozott ítélet, EU:C:2019:32; C-724/17. sz., *Vantaan kaupunki kontra Skanska Industrial Solutions Oy, NCC Industry Oy, Asfaltmix Oy Skanska* ügyben hozott ítélet, EU:C:2019:100.

a versenyügyek összefüggésében.³ Ebbe a kontextusba és ebbe a sorba illeszkedik az Európai Bíróság *Tibor-Trans* ügyben hozott ítélete, amely a Brüsszel I rendelet 7. cikkének 2. pontjába foglalt különös joghatósági okot (kár bekövetkezési helye) értelmezi a kartellkárak összefüggésében.⁴

II. Tényállás és jogvita

Az ügyben alapul fekvő jogvita abból fakadt, hogy több tehergépjármű-gyártó vállalkozás, köztük az alperes (DAF Trucks) kartelleztek egymással, amelynek eredményeként magasabb árakat érvényesítettek a piacon.⁵ Az egyeztetésekre a résztvevő vállalkozások székhelyein, majd később a német leányvállalataikon keresztül került sor.⁶

Tibor-Trans arra hivatkozással indított pert a DAF Trucks ellen Magyarországon, hogy a kartell miatt magasabb áron tudta csak beszerezni a tehergépjárműveket, ami miatt őt kár érte. A magyar bíróságok joghatóságának alátámasztásaként arra hivatkozott, hogy a Brüsszel I rendelet cikkének 2. pontja szerinti káresemény bekövetkezési helye a kár bekövetkezési helyét is magában foglalja, és a kartell miatt fizetett magasabb árakra tekintettel a kár Magyarországon következett be.

A felperes új tehergépjárművek beszerzésével foglalkozott, amelyeket Magyarországon bejegyzett lízingscégek finanszírozásával, zárt végű lízingszerződések keretében szerzett be.⁷ A Tibor-Trans a tehergépjárműveket nem közvetlenül a gyártótól, hanem Magyarországon bejegyzett márkakereskedőkön keresztül szerezte be, tehát „Tibor-Trans közvetlenül a DAF Truckstól soha nem vásárolt tehergépjárműveket”.⁸ Ebből a körülményből fakadt az ügy egyik értelmezési kérdése.

III. Értelmezési kérdés és előzményei a joggyakorlatban

A Brüsszel I rendelet joghatósági szabályainak alkalmazása „pán-európai” kartell esetén már korábban felmerült és azt az Európai Bíróság értelmezte. A *CDC Hydrogen Peroxide* ügyben⁹ a Bíróság megállapította, hogy olyan esetekben, amikor vállalkozások több tagállamra kiterjedően kartelleznek egymással, a károsultak – az általános joghatóság mellett

³ C-352/13. sz., *CDC Hydrogen Peroxide* ügyben 2015. május 21-én hozott ítélet, EU:C:2015:335; C-27/17. sz., *flyLAL-Lithuanian Airlines* ügyben 2018. július 5-án hozott ítélet, EU:C:2018:533. Az ítélet elemzését illetően lásd NEMESSÁNYI ZOLTÁN: *Joghatóság versenykorlátozó megállapodással okozott károk megtérítése iránti perekben*. In: Bodzási Balázs (szerk.): *A gazdasági jog és az adójog aktuális kérdései 2018-ban*. Gazdasági jogi kutatások a Budapesti Corvinus Egyetemen. Magyar Közlöny Kiadó, Budapest, 2018. 157–168. pp.

⁴ C-451/18. sz., *Tibor-Trans Fuvarozó és Kereskedelmi Kft. kontra DAF Trucks NV* ügyben 2019. július 29-én hozott ítélet, EU:C:2019:635. Az ügy ítélethozatal előtti elemzését lásd NEMESSÁNYI 2018, 157–168. pp.

⁵ 8-9. pont.

⁶ 10. pont.

⁷ 12. pont.

⁸ 12-13. pont.

⁹ C-352/13. sz., *CDC Hydrogen Peroxide* ügyben 2015. május 21-én hozott ítélet, EU:C:2015:335.

– a pertársaságra (Brüsszel I rendelet 9. cikkének 1. pontja) és a szerződésen kívüli kötelmekre vonatkozó (Brüsszel I rendelet 7. cikkének 2. pontja) joghatósági szabályokat is igénybe vehetik. Mivel ez utóbbi vonatkozásában a „káresemény” bekövetkezési helye, a Bíróság konzisztens gyakorlata alapján, mind a károsító magatartást (delictum), mind a bekövetkezett károsító következményt vagy kárt (damnum) magában foglalja,¹⁰ kartellek esetén a károsultak nemcsak ott perelhetnek, ahol a kartellt létrehozták és működtették (delictum), hanem ott is, ahol emiatt magasabb árakat voltak kénytelenek fizetni (damnum). Az Európai Bíróság értelmezése szerint a „több tagállamban, különböző időpontokban és helyszíneken megvalósított” versenyjogsértés esetén „a káresemény minden egyes állítólagos károsult tekintetében külön külön valósult meg, és (...) közülük mindegyik dönthet úgy, hogy keresetét vagy a szóban forgó kartell végleges létrejöttének helye, illetve – adott esetben – az állítólagos kárt okozó, egyetlen eseményként meghatározható konkrét megállapodás megkötésének helye vagy a saját székhelye szerinti bíróság előtt indítja meg.”¹¹ Ez a legtöbb esetben lehetővé teszi a károsultak számára, hogy a saját tagállamuk bíróságai előtt pereljenek.

Az alperes DAF Trucks arra hivatkozott, hogy a *CDC Hydrogen Peroxide* ügyben lefektetett elvek alapján nem áll fenn a magyar bíróságok joghatósága, mert ő „soha nem lépett közvetlen szerződéses kapcsolatba a Tibor-Transszal, így észszerűen nem számíthatott arra, hogy a magyar bíróságok előtt indul ellene per.” Mivel a kartellező vállalkozások között Magyarországon összejátszás nem történt (a károkozó magatartás egyik eleme sem valósult meg Magyarországon), az ügy értelmezési kérdés az volt, hogy vajon ez a körülmény akadályát képezheti-e annak, hogy a magyar bíróságok a Brüsszel I rendelet 7. cikkének 2. pontja alapján a joghatóságukat megállapítsák.¹² Az Európai Bíróság megfogalmazása szerint a jelen ügyben a kérdés lényegében az volt, hogy „a »káresemény bekövetkezése helyének« az a hely tekintendő, ahol a károsult állítása szerint a kár bekövetkezett, még akkor is, ha a kereset a szóban forgó kartell olyan résztvevője ellen irányul, akivel a károsult nem létesített szerződéses jogviszonyt.”¹³

Az alperes fenti érve nem volt előzmények nélküli. Bár a bírósági joggyakorlat nagyon korán rögzítette azt az elvet, hogy a káresemény fogalma mind a károkozó magatartást, mind pedig a kár bekövetkezésének helyét magában foglalja, és ez a kartellmegállapodásokra, a *CDC Hydrogen Peroxide* ügy szerint, közvetlenül is alkalmazható, az kezdetektől fogva kérdésként merült fel, hogy meddig kell követni a károsodás okozati folyamatát annak érdekében, hogy megtaláljuk a károsodás helyét. Ez a kérdés gazdasági károk esetén különösen nagy jelentőséggel rendelkezik. A káreseménynek mint kauzális folyamatnak a tág értelmezése felveti azt a kérdését, hogy vajon hol kell elmetezni az okozatiság ilyen módon felfedett fonalát. Egy magatartás ugyanis közvetve olyan kár, illetve hátrányok bekövetkezéséhez is hozzájárul, amelyeket több más okkal együtt okozott, vagy a kapcsolódás a magatartás és az okozat között olyan távoli, hogy a magatartás

¹⁰ NAGY CSONGOR ISTVÁN: *Az Európai Unió nemzetközi magánjoga*. HVG-Orac. Budapest, 2006. 79–80. pp.

¹¹ Rendelkező rész.

¹² Az alperes arra is hivatkozott, hogy a magyar bíróságoknak azért sincs joghatósága, mert az „összejátszásra irányuló találkozókra Németországban került sor, ami a német bíróságok joghatóságát alapozza meg”. 17. pont. Az Európai Bíróság előtt azonban ez a kérdés nem képezte értelmezési vita tárgyát, mivel fel sem merülhetett, hogy akadálya lenne a magyar bíróságok joghatóságának.

¹³ 22. pont.

tanúsítójának felróhatósága szempontjából nem tekinthető releváns oknak. Az Európai Bíróság a *Dumez France és Tracoba* ügyben¹⁴ ebben a vonatkozásban azt állapította meg, hogy a kár bekövetkezésének a helye nem öleli fel az összes olyan tagállamot, ahol valamilyen hátrányos következmény érzékelhető volt, csak azt a helyet foglalja magába, ahol a károkozó magatartás közvetlenül kifejtette hatását a személlyel szemben, aki ennek a károkozó magatartásnak a közvetlen károsultja.

IV. Az Európai Bíróság döntése és annak indokai

Az Európai Bíróság megállapítása szerint a magyar bíróságoknak volt joghatósága az ügyben, mivel

„a »káresemény bekövetkezése helyének« az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben a jogsértéssel érintett piac helye tekintendő, vagyis ahol a torzított piaci árakat alkalmazták, és ahol a károsult állítása szerint a kár bekövetkezett, még akkor is, ha a kereset a szóban forgó kartell olyan résztvevője ellen irányul, akivel a károsult nem létesített szerződéses jogviszonyt.»¹⁵

A Bíróság indokolása szerint a Brüsszel I rendelet 7. cikke 2. pontjának értelmezése szempontjából a jelen ügyben az volt a kulcskérdés, hogy „a kárt okozó eseményből közvetlenül fakadó első kárról (...) van-e szó, vagy pedig a későbbi hátrányos következményekről, amelyek nem alapozhatják meg az e rendelkezés szerinti joghatóságot.”¹⁶

Bár a Bíróság hangsúlyozta, hogy nem minden olyan tagállami bíróság rendelkezik joghatósággal, ahol felmerült valamilyen közvetett hátrányos következmény,¹⁷ „az alapügyben hivatkozott kár lényegében a mesterségesen megemelt árak okán kifizetett többletköltségekből ered, éppen ezért az EUMSZ 101. cikkbe ütköző jogsértés közvetlen következménye, tehát közvetlen kárnak minősül, amely főszabály szerint megalapozhatja a kár bekövetkezésének helye szerinti tagállam joghatóságát.”¹⁸ Amennyiben a versenyjogsértés egy tagállamban magasabb árakat eredményez, akkor ebben a tagállamban kár következett be.¹⁹

Az Európai Bíróság külön hangsúlyozta, hogy a fenti értelmezés összhangban van a különös joghatósági szabályok értelmezését meghatározó két elvvel: a szoros kapcsolat és a kiszámíthatóság elvével. Az előbbi értelmében a különös joghatósági okok jogpolitikai indoka, hogy szoros kapcsolat van az ügy és a fórum között, ezért az eljárási hatékonyság miatt indokolt joghatóságot ruházni az adott bíróságra. A kiszámíthatóság elve értelmében csak olyan bíróság előtt perelhető az alperes, amelyet előre láthatott, tehát a magatartása tanúsításakor mint a magatartásával kapcsolatos lehetséges perlési hellyel számolhatott.

¹⁴ C-220/88 *Dumez France SA and Tracoba SARL v Hessische Landesbank and others* (EBHT 1990., I-49. pp.).

¹⁵ 37. pont.

¹⁶ 27. pont.

¹⁷ 28-29. pont.

¹⁸ 31. pont.

¹⁹ 33. pont.

„Ez a megoldás ugyanis eleget tesz a joghatósági szabályokkal kapcsolatos, a közelségre és kiszámíthatóságra vonatkozó célkitűzésnek, mivel egyrészt az érintett piac szerinti tagállam bíróságai vannak a legmegfelelőbb helyzetben a kártérítés iránti ilyen kérelmek elbírálására, másrészt pedig a versenyellenes magatartást tanúsító gazdasági szereplő észszerűen számíthat arra, hogy azon hely bíróságai előtt perlik, ahol a magatartásával a tisztességes versenyre vonatkozó szabályokat megsértette.”²⁰

V. A döntés értékelése

Az Európai Bíróság döntése illeszkedik a Brüsszel I rendelet 7. cikkének 2. pontjával kapcsolatos korábbi joggyakorlatba és összhangban van a versenyjog magánjogi érvényesítésével kapcsolatos általános európai jogi tendenciákkal. A kár bekövetkezési helyének életszerűen tág (azonban nem mesterségesen tág) értelmezése valóban olyan bíróságok joghatóságát alapozza meg, amelyek szoros kapcsolatban vannak az üggyel, és fel sem merülhet, hogy a kartellező vállalkozások nem látták vagy nem láthatták előre versenykorlátozó magatartásuk hatásainak területi kiterjedését.

²⁰ 34. pont.